

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1SKomp/8/2021
Identifikačné číslo spisu: 0020200284
Dátum vydania rozhodnutia: 21. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Nad'
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:0020200284.1

UZNESENIE

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zložený z predsedu senátu JUDr. Pavla Naďa a členov senátu JUDr. Igora Belka, JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., Mgr. Dušana Čima (sudcu spravodajcu), Mgr. Petra Melichera, Mgr. Michala Novotného, JUDr. Eriky Šobichovej a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v kompetenčnom spore medzi Krajským súdom v Košiciach ako správnym súdom a Okresným súdom Michalovce, vo veci žalobcu H. V. O., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom B. B. S.U., V.. R.. Z. XX/XX, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, IČO 30 807 484, o zaplatenie 2.118 € s príslušenstvom, naposledy vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Sa/2/2020 a predtým na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 16C/3/2020, takto

r o z h o d o l :

Na prejednanie veci n i e j e daná právomoc správneho súdu.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobou došlou Okresnému súdu Michalovce 21. januára 2020 sa žalobca domáha „zaviazania“ (správne „uloženia povinnosti“) žalovanej zaplatiť mu nedoplatok na invalidnom dôchodku v sume 2.118 € s úrokmi z omeškania 5% ročne z jednotlivých čiastkových dlžných mesačných dávok dôchodku sumami 176,50 € počnúc 20. januárom 2017 do zaplatenia a končiac 20. decembrom do zaplatenia (všetko okrem náhrady trov konania) a to na tom skutkovom základe, že na základe rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX z 24. septembra 2009 v spojení s ďalšími tzv. zmenovými rozhodnutiami mu (žalobcovi) od 1. januára 2017 patrí invalidný dôchodok 176,50 € mesačne, žalovaná však potom, čo výplatu takéhoto dôchodku zastavila rozhodnutím z 15. júla 2015 od 20. augusta 2015 a čo Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) takéto jej rozhodnutie rozsudkom z 28. marca 2019 sp. zn. 9So/244/2016 zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie, jednotlivé dávky dôchodku za celý rok 2017 (všetkých 12 mesiacov) nezaplatila, hoci na to bola žalobcom vyzvaná.

2. Okresný súd Michalovce listom z 10. februára 2020 sp. zn. 16C/3/2020 postúpil vec Krajskému súdu v Košiciach, majúc za to, že vzhľadom na predmet sporu, ktorým je výplata invalidného dôchodku, tu ide s poukazom na ustanovenia § 6 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1, § 10 a § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (zákona č. 162/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „SSP“) o vec spadajúcu do správneho súdnictva.

3. Krajský súd v Košiciach nato s takýmto postúpením veci vyslovil nesúhlas a návrhom došlým Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NSS SR“) 22. novembra 2021 sa domáhal, aby kompetenčný senát NS SR a NSS SR (ďalej tiež len „kompetenčný senát“) rozhodol podľa ustanovenia § 18 ods. 4 SSP negatívny kompetenčný spor (spor, či vec patrí do správneho alebo civilného súdnictva).

4. Krajský súd v Košiciach predložil vec na rozhodnutie kompetenčnému senátu, pretože nesúhlasí s postúpením veci Okresným súdom Michalovce, ktorý uviedol, že vec postupuje, nakoľko podľa predmetu sporu (výplata invalidného dôchodku) ide o vec spadajúcu do správneho súdnictva. Z obsahu podanej žaloby a predovšetkým jej petitu (žalobného návrhu v užšom slova zmysle), ktorým sa žalobca domáha zaplatenia nedoplatku invalidného dôchodku, totiž treba mať za preukázané, že nárok žalobcu má z ním uvedeného skutkového vymedzenia charakter žaloby na splnenie povinnosti a je teda zrejmé, že takýto nárok má súkromnoprávnu povahu a nejde o vec spadajúcu do správneho súdnictva.

5. Kompetenčný senát zriadený podľa § 8 CSP preto prejednal predložený kompetenčný spor ako spor o právomoc, ktorý vznikol medzi správnym súdom a iným súdom podľa § 18 ods. 4 SSP.

6. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

7. Podľa § 4 CSP iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

8. Osobitnou podkategóriou právomoci súdov sú veci, ktoré sú ustanovené v Civilnom mimosporovom poriadku (v zákone č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „CMP“) a ktoré podľa § 1 CMP súdy prejednávajú a rozhodujú v civilnom mimosporovom konaní.

9. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom a podľa § 6 ods. 1 rovnakého zákona správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánu verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Kompetenčný senát už vo svojej judikatúre zdôraznil, že pre vymedzenie pojmu súkromnoprávneho sporu a súkromnej veci v zmysle § 3 CSP nie je rozhodujúci petit žaloby (návrhu), ale zásadne príslušná hmotnoprávna úprava právneho vzťahu, z ktorého vznikajú či majú vzniknúť práva alebo povinnosti, ktoré sú predmetom sporu v danej veci (naposledy napr. uznesenia sp. zn. 1SKomp 2/2021, 1SKomp 3/2021 a 1SKomp 6/2021).

11. Ak však primárny pôvod úpravy posudzovaného právneho vzťahu spadá do sféry verejného práva (ako je to aj v predloženej veci), pre rozlíšenie, či v konkrétnej veci je daná právomoc správneho alebo iného súdu (tu rozumej súdu konajúceho v civilnom procese podľa CSP, ktorý pre účely tohto rozhodnutia možno označiť za civilný súd), je rozhodujúce, či požiadavka uplatnená žalobou predmetovo spadá do rámca vymedzeného vo vyššie citovanom ustanovení § 6 ods. 1 SSP.

12. Pri nazeraní na analyzovaný právny vzťah aj z tohto uhla pohľadu treba potom považovať za rozhodujúce, že v predloženej veci sa žalobca nedomáha revízie rozhodnutia žalovanej o priznaní mu invalidného dôchodku a rovnako ani preskúmania niektorého jej opatrenia či iného zásahu, nemajúceho povahu rozhodnutia. Rovnako tu nejde ani o požiadavku na ochranu pred nečinnosťou žalovanej (o aký prípad by šlo napríklad vtedy, ak by žalovaná bezdôvodne otáľala s vydaním

rozhodnutia v dôchodkovej veci, hoci by na jeho vydanie boli splnené všetky právom predpokladané podmienky). Napokon tu nejde ani o požiadavku žalobcu na odstránenie rozhodnutia žalovanej, ktorým došlo (v minulosti) k zastaveniu výplaty už priznaného invalidného dôchodku, pretože to už žalobca docielil (zrušením rozhodnutia žalovanej z 15. júla 2015 v konaní NS SR sp. zn. 9So/244/2016). Žalobou v predloženej veci sa tak sleduje len prinútenie žalovanej k splneniu jej povinnosti vyplatiť žalobcovi už priznaný invalidný dôchodok, pri ktorom evidentným dôvodom zdržiavania jeho výplaty v období uvedenom v žalobe bolo rozhodnutie z roku 2015 zrušené až v roku 2018 a ktorý žalobcovi dosiaľ (pokiaľ ide o obdobie, o ktorom je reč a s výhradou zatiaľ nepreukázaného opaku) vyplatený nebol.

13. Na prejednanie takejto veci v zmysle už uvedeného vyššie nie je (nemôže byť) daná právomoc správneho súdu, kompetenčný senát nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením mu veci Okresným súdom Michalovce považuje za opodstatnený a preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto svojho uznesenia.

14. Pre úplnosť považuje za vhodné ešte poznamenať, že v ďalšom konaní bude nutné si v prvom rade vyriešiť otázku, či rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní dôchodku nie je samo osebe exekučným titulom pre splnenie v ňom uvedenej povinnosti, čo má význam aj pre posúdenie, či konanie začaté a majúce i ďalej prebiehať pred civilným súdom, usilujúce o získanie takéhoto titulu má vôbec opodstatnenie.

15. Rozhodnutím kompetenčného senátu sú súde podieľajúce sa na vzniku predloženého kompetenčného sporu viazané (§ 18 ods. 4 SSP).

16. Toto rozhodnutie prijal kompetenčný senát pomerom hlasov 8 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.